

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.037/2018/3.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró
Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

SBGK Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szamosi Katalin ügyvéd)

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

Dr. Kósa Beáta jogtanácsos

A per tárgya:

Sajtó-helyreigazítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.053/2018/6/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 62.P.23.725/2017/5.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet - az eljárási költség és illeték viselésére is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 8 napon belül a sérelmes közléssel azonos napszakban és ugyanabban a műsorban tegye közzé a következő helyreigazító közleményt: „A ... című műsorunk 2017. szeptember 9-ei adásában ... készített interjúnk során valótlanul állítottuk, hogy ... találmánya az „Orrszívó Porszívó” termék. A valóság ezzel szemben az, hogy a termék egyedüli feltalálója ... és a találmányt oltalmazó szabadalom, valamint „Orrszívó Porszívó” védjegy jogosultja kizárólag az ...”.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 819.500 (nyolcszáztizenkilencezer-ötszáz) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes által üzemeltetett ... televíziós csatornán sugárzott „...” című műsor 2017. szeptember 9-ei adásában az egyik téma a kisgyermek felő légúti megbetegedése és annak kezelése volt. A műsor „Szakértő válaszol” című rovatában vendégként szerepelt ... gyermek fül-orr-gégész szakorvos, aki az említett témában fejtette ki az álláspontját. A műsorvezető és ... között a párbeszéd a következők szerint hangzott el. Műsorvezető: „Nagyon sok szeretettel köszöntöm és szerintem nagyon sokan hálások találmányaiért, az egyik ilyen az orrszívó porszívó. Ami megmondom őszintén tényleg megmentette a gyerekeket attól, hogy hosszútávon betegek legyenek nálunk is. ...: Én ott voltam a klinikán akkor, amikor ennek a találmánynak a gondolata megszületett, egy professzor és egy üvegtechnikus együtt hozta össze a terméket, tulajdonképpen ennek a lényege a kórokozó eltávolítása”.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes a sajtó-helyreigazítás iránt indított keresetében a következő közlemény közzétételére kérte kötelezni az alperest: „A ... című műsorunk 2017. szeptember 9-ei adásában ... készített interjúnk során azt a valótlan tényt állítottuk, hogy ... lehetünk hálások az „Orrszívó Porszívó” találmányért és termékért, valamint azt a valótlan tényt híreszteltük, hogy egy professzor és egy üvegtechnikus együtt hozta össze a terméket. A valóság ezzel szemben az, hogy a termék egyedüli (100 %) feltalálója ... és az azt oltalmazó szabadalom, találmány, valamint „Orrszívó Porszívó” védjegy jogosultja kizárólag az ...”.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a műsorvezető gondolata nem az orrszívó porszívóról és a fülmelegítő sapkáról szólt, hanem a náthás megbetegedések kezeléséről, illetve az azokhoz használt eszközökről. A köznyelvben használt találmány kifejezés nem azonos a jogszabályban rögzített definíciójával.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és a felperest az alperes részére 30.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte.
- [5] Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a perbeli műsor a kisgyermek felő légúti megbetegedéséről és a betegség kezeléséről szólt. A köznyelvben is elterjedt orrszívó porszívó

szóösszetételt a porszívóra csatlakoztatható készülékre használták, függetlenül attól, hogy mi a termék piaci elnevezése, hivatalos neve, illetve ki a gyártója. A műsorból nem az derül ki, hogy az „Orrszívó Porszívó” néven forgalomban lévő és jogi védettséget élvező terméknek ... lenne a feltalálója. Számos olyan orrtisztító eszköz van a piacon, amely a nevezett személyhez köthető, a műsorvezető gondolatai erre utalnak, így a kifogásolt közlés véleményként értékelhető, ami a sajtó-helyreigazításra nem ad alapot. A műsorvezető hétköznapi és nem jogi értelemben használta a találmány és az „orrszívó porszívó” szavakat. ... azon közlése, mely szerint egy professzor és egy üvegtechnikus együtt hozta össze a terméket, nem az orrszívó készülék jogi értelemben vett feltalálójára vonatkozó közlés, hanem csupán következtetés, vélemény, mely szerint mindkettőnek köze van hozzá. ... olyat pedig nem mondott, hogy a találmány létrehozásánál maga is ott lett volna.

- [6] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [7] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével eltérő indokolás mellett értett egyet. Indokolása szerint az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette a műsorszám tényleges mondanivalóját. A felperes az általa csatolt okiratokkal bizonyította, hogy a találmány feltalálója ..., annak szabadalmasa és a védjegy jogosultja a felperes. A műsorvezető a műsorban elhangzott beszélgetésben tényként állítja azt, hogy ... egyik találmánya lenne az „orrszívó porszívó”. A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályáról szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdése és a PK 13. számú állásfoglalás alapján azonban csak az érintett kérhet sajtó-helyreigazítást, aki az adott esetben a feltaláló. A perbeli műsorban olyan állítás nem hangzott el, hogy ... köze lenne az „Orrszívó Porszívó” védjegyhez és a kérdéses szabadalom hasznosításához. A szavak köznyelvi jelentése alapján a termék feltalálója, valamint az azt gazdaságilag hasznosító, tehát a szabadalmas személye egyértelműen elkülönül egymástól. A feltalálói minőség a találmány létrehozójához, ötletgazdájához kapcsolódik, amelyet a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.) 7. § (1) bekezdésében foglalt definíció is megerősít. A két fogalom közötti köznyelvi elkülönülés jogi megfelelőjének tekinthető az Szt. 25. § (1) bekezdése, amely szerint a találmányból és a szabadalmi oltalomból eredő jogok - a feltaláló személyhez fűződő jogai kivételével - átszállhatnak, átruházhatók és megterhelhetők. Mindezek alapján a feltalálói minőséget és az ehhez kapcsolódó jogi védelmet nem érinti az, hogy a felperes szabadalmasként az Szt. 19. § (1) bekezdése szerint kizárólagos jogosultságot szerzett a találmány hasznosítására. Minderre tekintettel a felperes nem tekinthető érintettnek az „Orrszívó Porszívó” védjeggyel érintett

találmány feltalálói minőségére vonatkozó közlések tekintetében, így nem rendelkezik keresetőségi joggal, ezért a kereset emiatt alaptalan.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és elsődlegesen a keresetének való helyt adás, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozathozatalára utasítása érdekében. Előadta, hogy keresete két tényállításra vonatkozóan tartalmazott helyreigazítási kérelmet, amelyekből az egyik volt csupán az, hogy az „Orrszívó Porszívó” védjeggyel érintett találmány feltalálója ... volt, a másik arra irányult, hogy az „Orrszívó Porszívó” védjeggyel érintett, 23 éve folyamatosan forgalmazott és piacvezető ismert termék a felperesi társaság tulajdona és a név, annak szellemi terméke, amelyet a perben csatolt szabadalmi lajstromkivonattal és a védjegylajstrom kivonatával igazolt. Álláspontja szerint a Pp. 342. § (1) bekezdése alapján a sajtóhelyreigazítási igény érvényesítésére jogosult érintett személy az ítélkezési gyakorlat szerint az is lehet, akire a sajtóközlemény valamilyen módon utal, ehhez nincs szükség az érintett személy nevének a feltüntetésére, elegendő ha a cikk tartalmából az felismerhető. A felperes 1995 decemberétől kezdődően megszakítás nélkül az „ORRSZÍVÓ PORSZÍVÓ” kereskedelmi név és megjelölés alatt forgalmazza a porszívóval működő orrszívó termékét, amely az eltelt 23 év alatt kiemelkedő ismertségre tett szert. A védjegy - amelyet a Fővárosi Törvényszék a 3.Pk.25.161/2012/4. számú végzésében is elismert - közismert a magyarországi piacon. Tekintettel arra, hogy a közölt forgalmi adatokkal is alátámasztva az „Orrszívó Porszívó” védjegyet a piacvezető felpereshez kapcsolják az átlagos fogyasztók, így annak személye a riportból felismerhető. A műsorban a riportter annak közlésével, hogy nagyon sokan hálások a műsorba vendégként meghívott ... találmányaiért, az egyik ilyen az „orrszívó-porszívó”, valótlanul állítja, hogy a nevezett személy az „Orrszívó Porszívó” termék feltalálója, valamint, hogy a termék és annak forgalmazása a nevezett személyhez köthető. Az állításban nemcsak a feltalálói minőségre vonatkozóan szerepel utalás, hanem arra is, hogy a terméknek a nevezett személy a gyártója, forgalmazója, amely a valóságban a felperes. Mindebből következően tévesen állapította meg a másodfokú bíróság a felperes keresetőségi jogának hiányát.

- [9] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [10] A felülvizsgálati kérelem alapos az alábbiak szerint.

- [11] Az Smtv. 12. § (1) bekezdése szerint, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek, vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, és ehhez képest melyek a való tények.
- [12] A PK 13. számú állásfoglalás szerint, sajtó-helyreigazítást az kérhet, akinek a személyére a sajtóközlemény - nevének megjelölésével vagy egyéb módon - utal, vagy akinek a személye a sajtóközlemény tartalmából felismerhető (I. pont). Nem értett egyet a Kúria a másodfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, mely szerint a szavak köznyelvi jelentése alapján a termék feltalálója és a szabadalmas személye egyértelműen elkülönül egymástól, amelyet az Szt. 7. § (1) bekezdésének a feltalálóra és az Szt. 25. § (1) bekezdésének a jogutódlásra, valamint az Szt. 19. § (1) bekezdésének a szabadalmas kizárólagos jogaira vonatkozó rendelkezéseivel kívánt alátámasztani. A jogutódlás lehetőségétől függetlenül, gyakran előfordul, hogy a feltaláló és a szabadalmas ugyanaz a személy. Ezért nem állítható, hogy a köznyelvi szóhasználatban a feltaláló és a szabadalmas személyének - jogi definíciókkal alátámasztott - elkülönülése egyértelmű lenne. Az adott esetben elfogadható, hogy az iparjogvédelmi jogban járatlan átlagos televízió nézők a találmányt megtestesítő ismert terméket, annak egyedüli forgalmazójához kapcsolják. Miután a felperes a találmány szerinti terméknek kizárólagos forgalmazója, a termék védjegyjogtalom alatt álló nevének jogosultja és a perben az sem volt vitás, hogy az „Orrszívó Porszívó” elnevezésű termék közismert, a találmányhoz a hétköznapi értelemben kapcsolható felperes személye a műsor tartalmából felismerhető. Ezért a felperes érintettsége folytán rendelkezik perbeli legitimációval, sajtó-helyreigazítási igényt érvényesíthet.
- [13] Érdemben az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a műsorban elhangzott és kifogásolt közlés a piacon jelen lévő és ... köthető orrtisztító eszközök tényéből levont következtetésként, véleményként értékelhető, és az „orrszívó porszívó” szavakat csupán köznevesült értelemben használta a műsorvezető. Amint azt a másodfokú bíróság is helyesen megállapította, a műsorban a műsorvezető az elhangzott beszélgetésben tényként állította, hogy ... egyik találmánya az „Orrszívó Porszívó” készülék. A közlés valótlanlansága pedig a perben nem volt vitás.
- [14] A PK 15. számú állásfoglalás értelmében, ha a bíróság a keresetnek helyt ad, határozatában - a kérelem és az ellenkérelem korlátai között - belátása szerint állapítja meg a helyreigazítás szövegét és ennek közlésére az alperest határidő tűzésével kötelezi (I. pont). A helyreigazító közleményből - a maga egészét és

összefüggéseit is tekintve - ki kell tűnnie annak, hogy a kifogásolt sajtóközleménynek mely tényállítása valótlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, illetve melyek a való tények (II. pont). A Kúria a kereseti kérelemben megfogalmazott közlemény szövegétől, annak tartalmi keretein belül, részben eltérően állapította meg a helyreigazító közleményt. A feltalálóra vonatkozó valótlan állítás és ezzel szemben a való tények közlése egyértelműen kifejezésre juttatja a kifogásolt közlemény valóságsértő voltát. Ezért a Kúria ezt meghaladóan sürgősségnek tartotta a helyreigazító közleményben annak a kifogásolt közlésnek a szerepeltetését, hogy a terméket egy professzor és egy üvegtechnikus hozta össze.

- [15] Mindezekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a felperes sajtó-helyreigazítási igénye az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján alapos. Ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával megváltoztatta és az alperest helyreigazító közlemény közzétételére kötelezte.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [16] Smtv. 12. §

Záró rész

- [17] A felperes perköltségigényét számlával igazoltan az elsőfokú eljárásban 417.000 forintban, a másodfokú eljárásban 238.500 forintban jelölte meg, a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségére összegszerű megjelölés nélkül tartott igényt. A Kúria a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes alperest az eredményes felülvizsgálattal élő felperes ügyvédi képviselésével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése, valamint a 3. § (3) és (5) bekezdései szerint megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amely összesen 665.500 első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból, valamint a felperes által lerótt 36.000 forint elsőfokú, 48.000 forint másodfokú és 70.000 forint felülvizsgálati eljárási illetékből áll.

Budapest, 2019. október 2.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

S.K.

bírószági ügyintéző